

*Інна Бабій,
студентка факультету
історії та міжнародних відносин
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

СУБ'ЄКТНІСТЬ МІСТА ЯК АКТОРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (НА ПРИКЛАДІ ДИПЛОМАТІЇ МІСТА)

Потреба у дослідженні дипломатії міста виникає з огляду на трансформації у світовій політичній системі й економіці, що зробили міста більш помітними, специфічними акторами на арені міжнародних відносин. Діючи як суб'єкти глобальної політичної системи, вони формують новий альтернативний вимір взаємодії між собою, але, разом з тим, не ізолюються винятково на контактах місто-місто, а прагнуть здобути своє місце та право голосу при міжнародних організаціях. За таких умов виникає необхідність теоретичного осмислення специфіки міста як актора і практичного аналізу та застосування «дипломатії міста» в широкому спектрі міжнародних проблем.

***Метою** роботи є переосмислення ролі міста як міжнародного суб'єкта через дослідження практичних проявів «м'якої сили» міст у дипломатичній діяльності. Зроблено спробу встановити передумови появи сучасної «дипломатії міста» та характерні ознаки міст як акторів дипломатії міста; розглянути підходи до тлумачення поняття «дипломатія міста» й механізми дипломатії міста та охарактеризувати їхні види; встановити основні тенденції розвитку дипломатії міста як м'якої сили.*

***Ключові слова:** місто, дипломатія міста, мережі міст, суб'єкт міжнародних відносин, м'яка сила, парадипломатія, транскордонне співробітництво.*

The need to study the city's diplomacy comes from the fact that the transformations in the world political system and economy have made cities more visible, specific actors in the arena of international relations. Acting as actors in the global political system, they form a new alternative dimension of interaction with each other, but at the same time do not isolate themselves exclusively incity-to-city contacts. They aim to get their place and right to vote in international organizations. In this way, there is a need for theoretical understanding of the city specifics as an actor and application of “city diplomacy” in a wide range of international issues.

The purpose of the paper is re-evaluate the role of the city as an international entity through the study of cities` practical manifestations of the soft power in diplomatic activities.

Assignment: establish the preconditions for the emergence of modern “city diplomacy” and the characteristics of cities as actors in the city’s diplomacy; consider approaches to interpreting the concept of “city diplomacy”, the mechanisms of city diplomacy and describe their types; identify the main trends in the development of city diplomacy as a soft power.

Key words: city, city diplomacy, city networks, entity of international relations, soft power, pardiplomacy, transborder partnership.

Збільшення кількості та активності недержавних акторів у світовій політиці вже починає справляти вплив на формування та розвиток сучасних міжнародних відносин. Розмивання поняття влади та зменшення монополії на неї традиційно визнаними суб’єктами міжнародного права спонукає різних територіальних та нетериторіальних гравців до підвищеної ініціативності та самовираження на міжнародній арені. Альтернативність їхньої діяльності та суспільної природи підтверджують положення неоліберального транснаціоналізму чи то теорії Нового Середньовіччя, згідно із положеннями яких вплив на міжнародні відносини можуть справляти не лише держави, а для різних за характером територіальних одиниць існують власні можливості транскордонної діяльності.

Серед цих територіальних акторів низка умов вимагає виокремити міста, адже саме вони вже зараз є центрами суспільного розвитку людства й компактною концентрації значних економічних, культурних, інноваційних та людських ресурсів. За прогнозами ООН ці тенденції лише зростатимуть. Саме тому осмислення ролі й особливостей міст як суб’єктів міжнародних відносин через практичні прояви їхньої діяльності у формі «дипломатії міста» є важливим не лише для більш повного аналізу сучасного стану урбаністичних центрів, але може бути корисним для вироблення альтернативних рішень у проведенні сучасної світової політики.

Передумови суб’єктності міста. Місто як форма організації суспільства існує ще з глибокої давнини. Контакти, які виникали між месопотамськими містами, грецькими полісами дозволяють вважати їх одними з найдавніших суб’єктів міжнародних відносин. Італійські міста-держави та Ганзейська ліга в період Середньовіччя та Раннього Нового часу формували тенденції європейської торгівлі та дипломатії. За словами П. Тейлора, економічний та демографічний підйом міст ставав можливим завдяки слабким формам централізації, як це було у Священній Римській імперії, або ж в період кризи та нестабільності центральної влади – приклад: перехід влади від династії Юань до династії Мін в Китаї [42, 38]. У цьому контексті можна стверджувати, що підйом міст у подальші епохи також був своєрідною відповіддю на кризи, з якими держави не могли повною

мірою впоратися самотужки. Тим не менш, Вестфальський мир, закріпивши права суверенітету за державами, на тривалий час обмежив можливість залучення міст у цій сфері. Незважаючи на подібні обмеження, міста продовжували бути центрами соціального, культурного, економічного прогресу. А на Європейському континенті виникнення концепції Магдебурзького права повернуло містам часткову самостійність урядування. З цього прецеденту недивним видається, що перші приклади «відродження» міжнародних взаємодій міст виникли саме у Європі, в 1913р. із Міжнародного конгресу, присвяченому мистецтву містобудування та організації життя громади. Крім того, криза, яка виникла зі спалахом та завершенням Першої світової війни, не могла не знайти відгук серед міських урядувальників і у 1918 р. угоди про побратимство з'явилися між містами Бругом (Швейцарія) та Ротвайлем (Німеччина), а у 1920р. між Кейлі (Велика Британія) та Пуа-дю-Нором (Франція) в 1920р. [29,1]. Більше того, застосування концепції вільного міста, яким став Данциг (Гданськ), а потім був і Берлін, стали як шляхом вирішення спорів, так і надали місту можливості прямо бути залученим у зносини з іншими суб'єктами. Про важливість побратимства у передбаченні конфліктності та формуванні кращого взаєморозуміння між населенням згадали й після Другої світової війни. А створення в 1951р. Ради муніципалітетів Європи (сьогодні – Рада Європейських муніципалітетів та регіонів), й пізніше Європейського комітету регіонів (1994 р.) як консультативного органу доводять, що однією з рамок європейської інтеграції стало й муніципальне партнерство. Таким чином, сучасний міжнародний рух міст, «дипломатія міста» стають якісною трансформацією й оновленням давньої традиції дипломатичної участі міст. Це засвідчує контент-аналіз програмних документів найбільшої організації міст UCLG, адже в період між 2007 та 2021р. найбільше уваги в них було присвячено саме зростанню значення міст у глобальному розвитку та багаторівневому управлінні.

Окрім важливого значення міст у передбаченні конфліктів й постконфліктному врегулюванні, іншими політичними причинами виникнення муніципальної дипломатії стала перемога США у «холодній війні» та поширення демократичних цінностей, які спонукали до децентралізації влади, розвитку громадянського суспільства. Однак недавнє дослідження А.Косовак показує, що фактична самостійність прийняття рішень у містах регіонів Африки та Близького Сходу й Азійсько-Тихоокеанського регіону залишається значно нижчою, ніж на Заході, понад 70% представників локальної влади регулярно консультуються із центральною [44, 20]. Тож завдяки цьому можемо зробити висновок, що політичними передумовами існування дипломатії міста у автократичних режимах є швидше бажання центральної влади не залишитися осторонь сучасних світових тенденцій й орієнтація на отримання економічної вигоди від партнерства чи побратимства міст.

Ось тому зміни у світовій економіці, про які вперше в дослідженнях появи глобальних міст зазначила С. Сассен, стають ще одним фактором впливу на

суб'єктність міст. Технологічний прогрес і глобалізація створили можливості для зв'язку міст із різних країн світу в обхід державних кордонів. Це проявилось у процесі формування інфраструктурних мереж міст, що були покликані обслуговувати потреби міжнародного бізнесу та ТНК. Таким чином, міста також стали акторами, залученими до транскордонного співробітництва. Крім того, інтенсивна урбанізація та міграція є характерними для значної кількості міст. До прикладу, в Мілані сьогодні 20% населення – це вихідці з інших країн, що становить близько 300 000 мешканців різних національностей [48].

Особливості міст як суб'єктів міжнародних відносин. У своїй сукупності зазначені передумови привели до формування стану «глокалізації» – тобто прямої взаємодії локального з глобальним і навпаки. Вони створили підґрунтя для влади міст вступати у взаємодії на міжнародній арені, проводити «дипломатію міста» й загалом вплинули на формування рис міст як суб'єктів. За визначенням М.Мальського та М.Мацяха, «суб'єкт міжнародних відносин розуміється як певна суспільна одиниця, що є джерелом активної діяльності щодо її подібних в інших державах світу. Ця одиниця не мусить мати формальних ознак правосуб'єктності, а єдиним критерієм її визначення є ствердження факту її діяльності у міжнародному середовищі» [8, 62]. Зважаючи на подібне визначення, помічаємо, що навіть традиційні взаємодії міст – побратимів дозволяють надати містам статус суб'єкта в МВ, не кажучи про представництво при міжнародних організаціях. Завдяки цьому, як і у будь-яких інших суб'єктів, можемо виокремити характерні риси для міст.

Міста не є недержавними акторами в традиційному сенсі, адже вони частина виконавчої гілки державної влади. Часто у разі двосторонніх взаємодій міста не можуть уникнути впливу політичних відносин між державами. Польське місто Замостя після консультацій із МЗС та Інститутом пам'яті припинило співпрацю із Тернополем, коли місцевому стадіону присвоїли ім'я Романа Шухевича [11].

Проте факт того, що владу міста обирають мешканці, й вона зобов'язана захищати їх інтереси, дозволяє урбаністичним центрам вдаватися до більш самостійних дій, характерних для недержавних акторів.

Для муніципальних центрів, щоб дійсно проявляти самостійність, дуже актуальним є принцип «Місце має значення». По-перше, він виходить із того, що місто – це територіальні суб'єкти, діяльність яких не може відбуватися без прив'язки до певної території та схвалення від населення, що проживає на ній. По-друге, на характер їхньої поведінки в міжнародних відносинах впливають домінуюча політична та соціетальна парадигма, що існує у певному регіоні чи державі. Це можна простежити за відмінностями між рівнем самостійності та представництва міст у демократіях та автократіях. Наприклад, міста Росії, Китаю, Саудівської Аравії часто перебувають під прямим впливом їхніх національних урядів... [53, 8].

Для міст, як і держав, існує власна ієрархічна структура. Проте не можна сказати, що стосунки між містами із топ-5 світових рейтингів впливають на формування глобального порядку денного дипломатії міста, як це відбувається серед державних суб'єктів, хоча глобальні міста залишаються найбільш активними. Таким чином, міста формують іншу мережу взаємодії, яка не відповідає наявній структурі центрів сили *greatpowers*.

А існування транскордонної дипломатії й дипломатії міста зокрема стає можливим завдяки готовності муніципальних одиниць до співпраці й виключає елемент прямого суперництва. Адже урбаністичні центри, спираючись на свою природу, послуговуються в переважній більшості «м'якою силою». У них відсутня можливість застосування військової сили, яка на законних підставах перебуває у підпорядкуванні вищої державної влади.

Саме тому суперництво між містами у зв'язку із «піаризацією» міжнародних відносин відбувається шляхом конкуренції між брэндами, потреба в наповненні яких швидше стимулює індивідуальний розвиток міста, ніж породження конфліктів між ними.

Концептуалізація дипломатії міста. Подальше дослідження практичних проявів діяльності міст на міжнародній арені заохочує сформулювати визначення цього явища. Для цього потрібно виокремити його серед інших можливих форматів міжнародного співробітництва недержавних акторів та муніципально-територіальних одиниць. Незважаючи на те, що початкові спроби опису дипломатії відмінної від державної, такі, як «мікродипломатія» (Духачек) й «парадипломатія» (Бутлер), застосовувалися і при позначенні міжнародної активності міст, у 21 ст. дедалі частіше в офіційному та науковому дискурсі спостерігаємо існування окремого поняття «дипломатія міста».

Європейська рада регіонів визначає «дипломатію міста» як засіб, за допомогою якого місцева влада та її асоціації можуть просувати соціальну згуртованість, передбачення конфліктів, вирішення конфліктів, постконфліктну реконструкцію та відновлення [50, 2]. Ван дер Плюйм тлумачить «дипломатію міста» як сукупність інститутів та процесів, завдяки яким міста залучаються в стосунки з акторами на міжнародній політичній арені, з метою представляти себе та власні політичні інтереси [70, 11]. Акуто характеризує її як ведення міжнародних відносин між правомірними політичними представниками (в нашому випадку містами), які реалізуються в угодах, співпраці, подальшій побудові інститутів і кооперації через кордони [13, 511]. Таким чином, узагальнюючи вищевказані підходи, можемо сформулювати визначення «дипломатії міста» – як дво- та багатосторонню взаємодію між представниками муніципальної влади міст поза межами держави, між собою або з міжнародними організаціями, з метою просування себе та досягнення власних інтересів, а також передбачення конфліктів чи посткон-

фліктного врегулювання у тих сферах, де, на думку влади міста, державна політика є недостатньою або малоефективною.

Виходячи з цього визначення можемо стверджувати, що відмінність дипломатії міста від «парадипломатії», яка за Бутлером відбувається паралельно з традиційною, доповнюючи чи, інколи, навіть суперечачи їй, полягає в тому, що домігшись представницьких та консультативних повноважень при урядових багатосторонніх структурах, вона вийшла з паралельного виміру у вимір загальної світової політики. Вагомою подією на цьому треку визнаємо проведення Першої всесвітньої асамблеї за участі міст та представників локальної влади 1996р., одним із ключових закликів якої стало створення постійної структури для координації партнерства муніципальної влади із ООН. Воно привело до створення у 2000р. Дорадчого комітету ООН із питань локальної влади.

Проте ця риса ще не повністю дозволяє вказати на унікальність «дипломатії міста», адже не лише міста вийшли на такий рівень взаємодії серед інших недержавних акторів. Тож тут важливо звернути увагу на першочергові політичні передумови виникнення «дипломатії міста» як реакції на кризові ситуації, які здатні або вже призвели до виникнення конфліктів, з метою їх недопущення чи врегулювання наслідків через діалог у різних сферах. Саме цю рису вважаємо як таку, яка відрізняє «дипломатію міста» від інших форм міжнародного співробітництва локально-адміністративних одиниць.

Однак цікавим є співвідношення між нею і транскордонним співробітництвом, адже, з одного боку, дипломатія міста є ширшим явищем через те, що контакти, які можуть встановлювати міста, не обмежуються містами сусідніх держав, з іншого боку – в рамках транскордонного співробітництва представники органів самоврядування міст входять до переліку його суб'єктів разом із територіальними громадами чи місцевими органами виконавчої влади, що взаємодіють із територіальними громадами.

Еволюція форм дипломатії міста. За майже 100 років механізми дипломатії міста значно вийшли за межі звичайного двостороннього формалізованого партнерства міст-побратимів. Деякі із них вже навіть можна назвати традиційними, інші ж є новими для переважної більшості муніципальних акторів. До конвенційних чи то механізмів дипломатії міста 20 ст. можна віднести: побратимство/партнерство; об'єднання у міжнародні мережі міст, проведення міжнародних подій, та адвокацію (хоча її пік і припав на 21 ст. все ж таки приклад Ради муніципалітетів Європи, Першого конгресу представників локальної та регіональної влади 1996 р.) дозволяють віднести її до 20 ст. До нових, сучасних механізмів та методів відносять: ситуативне співробітництво у рамках спільних проєктів, яке не потребує підписання угод і може включати інколи більше 2 учасників; робота над формуванням місцевих брендів та логотипів; співпраця у складі дорадчих органів при міжнародних організаціях (ООН, ЄС, Світовий банк, OCED); актив-

не залучення приватних коштів та коштів фондів філантропів для розвитку міста. Хороший приклад поєднання нових форм співпраці бачимо, поглянувши на дослідження м. Амстердама Б.Косовак, в якому застосовується багатосторонній горизонтальний підхід [43,92].

Серед механізмів дипломатії міста найбільш популярними, як показує аналіз дипломатичної активності мереж міст та самих міст, залишається співробітництво у мережах міст. Серед аналізованих нами 5 ТММ – саме воно отримало сукупну оцінку у 38 балів, слідує за ним участь у проєктних ініціативах (34), організація міжнародних подій (31), брендинг (14), побратимство (10), адвокація (10) [27, 62, 67, 47, 21].

Вражаючою для системи міжнародних відносин є кількість мереж міст, які функціонують сьогодні. Дослідження UCL Лабораторії міст лідерів показує, що станом на 2017р. більше ніж 200 мереж міст існують по всьому світу, й в середньому 4 нових виникає кожного року [42, 22]. Серед міст, які ведуть проєктну діяльність, найбільше відрізняються саме європейські міста та мережі міст. Ініціативи ЄС, такі, як: URBACT, INTERREG, Creative Europe, Europe for Citizens, Bridges of trust [21] сприяють цьому. Таку активність можна віднести до *внутрішньої дипломатії міста*. *Зовнішньою ж* є співпраця із країнами з-за меж ЄС [2, 147]. До прикладу, **Мілан бере участь у 23 програмах міжнародної співпраці, переважно із містами з країн третього світу, та у 20 ініціативах на рівні ЄС [48].**

Окрім вищенаведених механізмів дипломатії, пандемія загострила увагу міст на співпраці із фондами філантропів чи приватними структурами. Чиказька рада глобальної політики встановила, що близько 56% міст регулярно взаємодіють з фондами, такими, як: Clinton Climate Initiative, Bloomberg Philanthropies, The Rockefeller Foundation for 100 Resilient Cities. [43, 91].

Дипломатія міста як різновид «м'якої сили». Однією із визначальних рис є оперування м'якою силою. Урбаністична «м'яка сила» -ресурс, що має глобальний вплив і формується на основі локальної репутації через культурні обміни, адвокацію та політичну співпрацю [31, 112].

До прикладу в Європі на сьогодні існує близько 10 найбільш популярних мереж міст, які або цілковито сфокусовані на питанні культури, або розглядають її як одну із площин своєї діяльності. Якщо простежити за співпрацею міст-побратимів, то культурний аспект не зникає на цьому треку теж. За приклад можна взяти стосунки **українських та польських міст побратимів**, найбільш популярними формами взаємодії яких є фестивалі, тематичні виставки, кінопокази, святкування днів міста, а також форуми, конгреси та візити, які проводить як одна, так і інша сторона [1,14]. Варто відзначити, що найбільш впливові рейтинги міст 4 Global Power City Index [30], GlobalCityIndex [3], World's best cities [71], The World According to GaWC 2020 [63] показують, що п'ятірка міст-лідерів за майже 10 років істотно не змінилася. Не надто вплинула на це й пандемія COVID-19.

Крім того, хоча за багатьма показниками міста Західної півкулі займають вищі позиції, спостерігаємо явище підйому міст Глобального Півдня, регіону Азії у напрямі глобальності й африканських міст з боку активності.

Загалом можна відзначити, що «м'яка сила» міст з прийняттям Урбаністичного порядку денного 2030 стала більш свідомою й наведеною не лише на створення міжнародного іміджу й залучення ресурсу, а й містить у собі завдання досягнення цілей сталого розвитку, що теж стало своєрідним престижем міста. Найбільшу популярність на порядку денному глобальних мереж міст здобувають питання: екології, міського транспорту, зменшення викидів CO₂, поширення та використання цифрових технологій і зменшення розриву між населенням. Екологічна тематика стала провідною в роботі мереж європейських міст, таких, як Eurocities та РСМР, кількість новинних публікацій, створених протягом осені-зими 2021р., доводять це, адже серед них приблизно 14 із 40 стосуються екологічної безпеки та стійкості, натомість боротьбі з наслідками пандемії, яка ще досі на часі, присвячено лише 3 публікації.

Не дивним у цьому контексті є й те, що за показниками більшості рейтингів у міжнародному дискурсі міста ЄС представлені як «міста для людей». Вони займають найвищі сходинки за показниками якості життя, екологічності, політичної і культурної активності, на відміну від азійських міст, котрі можна назвати «містами для економіки» [2, 147].

Відмінності між Азією та Європою проявляються і в культурно-мистецькій сфері дипломатії міста. Моніторинг міст ЮНЕСКО за період від 2015 по 2021р. показав, що найбільше заявок на статус культурної столиці подають саме європейські міста, лише у 2019 р. азійський регіон зміг з ними конкурувати у всій своїй сукупності, щодо інших регіонів, то вони зазвичай відстають від двох попередніх. Європа з поміж інших приваблює своєю музикою, літературою і, звичайно, медіамистецтвом (для якого існують значно сприятливіші умови розвитку).

«М'яка сила» міст може бути виражена через найрізноманітніші прояви. Але привернемо увагу до таких напрямів, як культура (включно із різними мистецькими проявами), спорт, кулінарія, наука, розвиток концепту smartcity.

За даними проведеного контент-аналізу на першому місці за поширенням перебуває культурно-мистецька діяльність. При цьому робота над нею відбувається на 2 треках – це формування власної ідентичності, культивування культурного продукту та обмін ним зі світом. Саме за цією формулою зазвичай створюють свої програми для участі європейські міста-апліканти програми «Європейські столиці культури». Іншим треком є культурна політика, тобто політична адвокація значення культури для світу, що стала неабияк актуальною на тлі пандемії. Прикладом її є підписання Ізмірської декларації [69], видання матеріалів «Реакція креативних міст ЮНЕСКО на пандемію COVID-19» [67], «Культурного та креативного монітору міст», який видає Європейська Комісія.

На другому місці перебуває цифрова дипломатія, чи формування концепту smartcity. Хоча вона не є винятково елементом «м'якої сили», але через значний вплив цього звання та ідеї на бренд міста додаємо його саме сюди.

Сфера науки та освіти, підтримки студентських обмінів є також передовою для міст. Хоча в аналізі мереж міст вона представлена менше, але аналіз сайтів найбільш дипломатично активних міст кінця 2021р. показав, що освіта для них – важлива сторінка міжнародних контактів. Найбільше їй приділили увагу Казань, Порто, а Лос-Анджелес завдяки зростанню кількості іноземних студентів потрапив у 2021р. до п'ятірки найкращих глобальних міст.

Найменше за останній квартал 2021 р. у своїх міжнародних контактах міста говорили про туризм, тим не менш на тлі появи вакцини кількість подорожей поступово збільшується. Хоча укладачі рейтингу GlobalPowerCityIndex відзначили спад авіаційних перельотів між 48 містами, що входять до їх рейтингу, як спеціальну проблему 2021р. [30, 20].

Висновки. Отже, активність міст у міжнародних відносинах набуває якісно нових ознак. Це стало можливим завдяки історичному досвіду міст та низці політичних та соціально-економічних факторів. Найбільш визначним з них можемо вважати потенціал міст у поширенні культури миру та соціальної згуртованості, і їхню політичну активність переважно у тих сферах, які можуть або вже є критичними для світу, як-от екологія чи міграція. Завдяки практичній діяльності міст поняття «дипломатія міста» правомірно позначає ту активність, яка є відмінною від парадипломатії недержавних акторів і формує особливий зв'язок підпорядкування із транскордонним співробітництвом будучи водночас і його частиною, і дещо ширшим концептом. Це простежуємо завдяки вдосконаленню форм дипломатичної співпраці міст, які на сьогодні охоплюють дедалі більшу кількість акторів і здатні зменшувати залежність локальних одиниць від центру. Простежуємо також завдяки «м'якій силі» міст. Тут справедливо відзначаємо домінування Європи і за активністю, і за широким спектром напрямів діяльності і мистецьких форм. А особливим іміджем локальних центрів ЄС став статус соціальних та культурних міст, що нині можна простежити через питання «м'якої сили» міст у екологічній політиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабій І. Потенціал «дипломатії міста» в українсько-польських відносинах: механізми та форм реалізації. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. Том 2./ ред. Хаджинов І.В. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2020. Випуск 12. Том 2. С. 11-16. = 12.
2. Бабій Інна. Культурна дипломатія європейських міст як складова м'якого впливу ЄС: матеріали III Міжнар. н-п. конф. «Міжнародні відносини: історія, теорія, практика». Суми. 30 червня 2021. С. 147.
3. Белоусова Н. Глобальні міста як джерело «м'якої сили» в XXI столітті. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Історія, Політологія. Вип. 21. 2018. С. 85-89.
4. Грибова К. Л. Города в XXI веке: Сравнительный анализ теоретических подходов Саксии Сасен и Парага Ханны. *Журнал социологии и социальной антропологии*. 2018. 25 с
5. Демичева А. Поліваріативність статусів міста у просторі міжнародних відносин: до постановки проблеми. *Вісник Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*. *Політологія*. 2014. Т.22.Вип. 24. С. 67-73.
6. Довбыш Е.Г. Роль глобальных городов в мировой политике. *Человек. Сообщество. Управление*. 2014. №1. С.18-31.
7. ЄСК – Європейські Столиці Культури (European Capital of Culture). European Commission. *Polices. Culture and Creativity*. URL: <https://ec.europa.eu/culture/policies/culture-in-cities-and-regions/european-capitals-of-culture> (Last accessed 22.10.2021)
8. Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. 461 с.
9. Нова програма розвитку міст Habitat III/перекл. ООН. 52с.
10. Официальный вебсайт города Казань. Управление международных и межмуниципальных связей. URL: <https://kzn.ru/meriya/upravlenie-mezhdunarodnykh-i-mezhmunitsipalnykh-svyazey/> (Дата обращения 20.01.2021).
11. Польське місто розриває проєкт з Тернополем через стадіон Шухевича. *Ukrinform*. 10.03.2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3205698-polske-misto-rozryvae-proekt-z-ternopolem-cerez-stadion-suhevica.html>
12. Регіональна мережа міст Європи. Офіційний вебсайт. URL: <https://eurocities.eu/> (Last accessed 22.10.2021).
13. Acuto M. *City Diplomacy*. The Sage Handbook of Diplomacy/717edit. by Constant M. Constantinou, Pauline Kerr and Paul Sharp. 2016. p. 510–521.
14. Areguá organizes its first International Dance Festival of Creative Cities. *Creative cities UNESCO. News*. URL: <https://en.unesco.org/creative-cities/events/aregua-organizes-its-first-international-dance-festival-creative-cities> (Last accessed 20.01.2021)
15. Beall J. Adam D. *Cities, Prosperity and Influence: The role of city diplomacy in the 21 st century*. British Council. 2017
16. Bertolucci G. *Citydiplomacy: the new role of cities in international relations*. LUISS. Dep. Of Political Science – International Relations. 2018/2019. 120p.
17. Bridges of trust. Stronger together. 6 EU and Ukrainian municipalities join forces to tackle common challenges. *CREM. News. In-depth. Decentralised cooperation*. URL: <https://www.ccre.org/en/actualites/view/4246> (Last accessed 20.01.2021).
18. Chira A. *Capital of Culture as Cultural Capital*. Cultural Diplomacy in Sibiu/Hermannstad, Romania. 12 p
19. Chole L. Hagstrom C. *The city as an actor in International Relations: The case of cross-border city networks seen from Kristiansand Norway./ master thesis*. Norwegian University of Life Science. 2019. 90p.

20. City Diplomacy: Current trends and future prospects./ed. by S.Amiri, E.Sevin. Cham: Palgrave Macmillian.2020. p. 375. 112.
21. Council of European Municipalities and Regions. News.In-depth. URL: https://www.ccre.org/en/actualites/index_actu/page:2 (Laste accessed 21.01.2022)
22. Curtis S. Cities and Global Governance: State Failure or a New Global Order? *Millennium: Journal of International Studies*.2016.p. 1-23
23. Curtis S., Acuto M. The Foreign Policy of Cities. *RUSI Journal: Comment. Vol. 163, No. 6, December 2018*. P.1-10.
24. Digitalisation: an opportunity or an obstacle to building more accessible metropolises?*Metropolis. News*. 22.12.2021. URL: <https://www.metropolis.org/news/digitalisation-opportunity-or-obstacle-building-more-accessible-metropolises> (Last accessed 20.01.2021).
25. Durmus E. Cities and international law: legally invisible of rising softpower actors? *Monografias CIDOB*.2021 45-53.
26. Eurocities official website. Latest. URL: <https://eurocities.eu/latest/> (Laste accessed 21.01.2022)
27. Eurocities official website. Stories. URL: <https://eurocities.eu/stories/> (Laste accessed 21.01.2022)
28. European Charter of Local Self-Government (Strasbourg, 15 October 1985). Part.1. Article 3.p.
29. Furmankiewicz M.«Town-twinning as a factor generating international flows of goods and people – the example of Poland», *Belgeo* [Online], 1-2 | 2005, Online since 27 October 2013, connection on 19 April 2019. URL: <https://journals.openedition.org/belgeo/12466> (Last accessed 23.02.2022).
30. Global Power City Index 2008. Institute for Urban Strategies. The Mori Memorial Foundation. October 2008. 70 p.Memorial Foundation. 2021. 32 p.
31. Grincheva N. Museums as Actors of City Diplomacy: From “Hard” Assets to “Soft” Power. *City Diplomacy. Current trends and future prospects./ed. by S.Amiri, E.Sevin. Cham: Palgrave Macmillian.2020. p. 111-131.*
32. Helmut A.P. Shining Cities on the Hill? The global city, climate change, and international law. *EJIL*. Vol.26 No.1.2015.p. 255-278
33. ICORN: International cities of refugee networks. Official website. URL: <https://www.icorn.org/> (Last accessed 18.10.2021)
34. Kearney A. 2014 Global Cities Index and Emerging Cities Outlook. *Global Cities, Present and Future*. 2014. 16 p.
35. Kearney A. 2020 Global Cities Index and Emerging Cities Outlook. 2020. 12 p.
36. Kearney A. 2021. Global cities divergent prospects and new imperatives in global recovery. 2021. 36 p.
37. Kearney A. A Question of Talent: How Human Capital Will Determine the Next Global Leaders. 2019. 16 p.
38. Kearney A. Global 2015: The Race Accelerates. 2015. 10 p.
39. Kearney A. Global Cities 2017. Leader in a World of Disruptive Innovation. 2017. 14 p.
40. Kearney A. Global Cities. 2016. 16 p
41. Kearney A. Learning from the East – Insights from China`s Urban Success. 2018. 16 p.
42. Kihlgren Grandi L. City Diplomacy: Cities and the Global Politics of the Environment./ed.M. Acuto, E.Rapoport, J.Setyezer. Cham: Springer Nature. 2020. 180p. (22)
43. Kosovac A. Pejje D. What`s next? New forms of city diplomacy and emerging global urban governance. *Monografias.CIDOB*. №81.2021. p.87-95.
44. Kosovac A., Hartley K., Acuto M., Gunning D., Conducting City Diplomacy: A survey of International Engagement in 47 Cities. The Chicago Council on Global Affairs. 2020. 28p.
45. Leipzig Charter on Sustainable European Cities. May 2007.7p.

46. London Ranks as the Top “City Brand”. Sydney Emerges in Second Place, while Paris Declines from First in 2017 to Third in 2020. Press Release/Ipsos. URL: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2020-04/city-brands2020-press-release_final-april-2020.pdf (Last accessed 27.03.2021).
47. Metropolis official website. News. URL: <https://www.metropolis.org/news> (Last accessed 21.01.2022).
48. Milano Internazionale. Comune de Milano. 2021. URL: <https://www.comune.milano.it/aree-tematiche/relazioni-internazionali/milano-internazionale> Last accessed 23.10.2021).
49. Nijman J. Renaissance of the City as Global Actor The role of foreign policy and international law practices in the construction of cities as global actors. *Asser institute. Centre of International and European Law*. 2016. P. 35. (16)
50. Opinion of the Committee of the Regions on city diplomacy. (2009/C 120/01).Opinions. Committee of the Regions. 78th plenary session held on 12 and 13 February 2008. P.2
51. Pennix R. European Cities in Search of Knowledge for Their Integration Policies. *ResearchGate*. 2015. № 6. P. 99-115.
52. Purkarthofer E. Humer A. City-regional policies in the planning systems of Finland and Austria: National initiatives and European opportunities. *Belgeo*. 2019. 18 p.
53. Reimagining the role of cities & city diplomacy in the multilateral order: workshop summary. *Bergerrum Institute*. 18p. C.8
54. Relazioni internazionali. Comune de Milano.2021. URL: <https://www.comune.milano.it/aree-tematiche/relazioni-internazionali/city-to-city-cooperation/cooperazione-internazionale> (Last accessed 12.10.2021).
55. Rudan E. The role of creative cities in regional development. *Poslovna izvrsnost Zagreb*. GOD XII. 2019. P. 35-50.
56. Salvador Opens City of Music Museum. UNSECO Creative cities network. URL: <https://en.unesco.org/creative-cities/events/salvador-opens-city-music-museum>
57. Sassen S. The Global City: Introduction a Concept. *Brown Journal of World Affairs*. Volume XI, Issue 2. 2005. P.1- 18
58. Special Report Prepared for WCCF Global Conversation, November 2021. The Green World Cities of Tomorrow: Culture and Sustainability. Ed/P. Owens.2021. 17p.
59. Surmacz B. City Diplomacy.*Barometr Regionaln*. Tom 16 nr.1 MariaCuurie-Sclodowska University. P.7-18.
60. Swiney C. The Urbanization of International Law and International Relations: The Rising Soft Power of Cities in Global Governance. *Michigan journal of international law*. Volume 41. Issue 2. P. 227-278.
61. The Izmir Declaration: Culture Shapes the Future of Humanity. *UCLG*.URL: https://www.uclg.org/sites/default/files/izmir2021_statement_en.pdf
62. The UCLG Policy Councils: Developing our political priorities in the framework of the Urban October. *UCLG. News*. URL: <https://www.uclg.org/en/media/news/uclg-policy-councils-developing-our-political-priorities-framework-urban-october> (Last accessed 20.01.2021).
63. The World According to GaWC 2020. URL: <https://www.lboro.ac.uk/gawc/gawcworlds.html> (Last accessed 20.01.2021).
64. The World’s Cities in 2018. Data Booklet. 34 p.
65. UCLG official website. En. Media. News.URL: <https://www.uclg.org/en/media/news/urban20-summit-calls-g20-leaders-invest-green-just-and-local-recovery-fostering-social> (Last accessed 21.01.2022)
66. UNESCO Creative Cities Network. Official Website. URL: <https://en.unesco.org/creative-cities/home> (Last accessed 22.01.2021)

67. UNESCO creative cities responses to COVID-19. UNESCO Creative Cities Network. UNESCO. Paris:2020. 87p.
68. Urban Agenda for the EU. Pact of Amsterdam.2016. 36p.
69. Urban agenda for the European Union: Multi-level governance in action./edit European commission: Directorate-General for Regional and Urban Policy. Brussel.2019. 38p
70. Van der Pluijm R. Melicen.J. City diplomacy the expanding role of cities in international politics. 2007.Hague: Netherlands Institute of International Relations. Clingendael Diplomacy Paper No. 10 p 43
71. World Best Cities 2021. URL: <https://www.bestcities.org/rankings/worlds-best-cities/> (Last accessed 20.01.2021)
72. World Urbanization Prospects: The 2018 Revision. P.2. URL: <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-KeyFacts.pdf> (Last acce

REFERENCES

1. Babiy, I. (2020). Potentsial «dyplomatiyi mista» v ukrayins'ko-pol's'kykh vidnosynakh: mekhanizmy ta form realizatsiyi [The potential of “city diplomacy” in Ukrainian-Polish relations: mechanisms and forms of implementation]. DonNU imeni Vasylya Stusa – Vasyl Stus DonNU, 12, 2, 11-16 [in Ukrainian].
2. Babiy, I. (2021). Kul'turna dyplomatiya yevropeys'kykh mist yak skladova m"yakoho vplyvu YES [Cultural diplomacy of European cities as part of the EU's soft influence]. «Mizhnarodni vidnosyny: istoriya, teoriya, praktyka» – “International Relations: History, Theory, Practice”, 147 [in Ukrainian].
3. Byelousova, N. (2018). Hlobal'ni mista yak dzherelo «m"yakoyi syly» v KHKHI stolitti [Global cities as a source of “soft power” in the XXI century]. Visnyk Mariupol's'koho derzhavnoho universytetu. *Seriya: Istoriya, Politolohiya – Bulletin of Mariupol State University. Series: History, Political Science*, 21,85-89 [in Ukrainian].
4. Hrybova, K. L. (2018). Horoda v KHKHI veke: Sravnytel'nyyanalyz teoretycheskykh podkhodov Saksyy Sasen y Paraha Khanny [Cities in the XXI century: A comparative analysis of the theoretical approaches of Saxony-Saxon and Paraga Hanna]. *Zhurnal sotsyolohyy y sotsyal'noy antropolohyy – Journal of Sociology and Social Anthropology*, 25 [in Russian].
5. Demycheva, A. (2014). Polivariatyvnist' statusiv mista u prostori mizhnarodnykh vidnosyn: do postanovky problemy [Polyvariance of city statuses in the space of international relations: to the problem]. Visnyk dniprovs'koho natsional'noho universytetu imeni Olesya Honchara. *Politolohiya – Bulletin of Oles Honchar Dnipro National University. Politology*, 22, 24, 67-73 [in Ukrainian].
6. Dovbysh, E.H. (2014). Rol' hlobal'nykh horodov v myrovoy polytyke [he role of global cities in world politics]. *Chelovek. Soobshchestvo. Upravlenye – Man. Community. Management*, 1, 18-31 [in Russian].
7. YESK – Yevropeys'ki Stolyci Kul'tury [European Capital of Culture]. *ec.europa.eu*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/culture/policies/culture-in-cities-and-regions/european-capitals-of-culture> [in Ukrainian].
8. Mal's'kyy, M. 3., & Matsyakh M. M. (2007). Teoriya mizhnarodnykh vidnosyn [Theory of International Relations]. *Kyiv: Znannya – Knowledge*, 461 [in Ukrainian].
9. New Habitat III Urban Development Program / translation. UN. 52c.
10. Ofitsial'nyy veb-sayt goroda Kazan'. Upravleniye Mezhdunarodnykh i mezhmunitsipal'nykh svyazey [Official website of the city of Kazan. Department of International and Intermunicipal

- Relations]. *kzn.ru* Retrieved from <https://kzn.ru/meriya/upravlenie-mezhdunarodnykh-i-mezh-munitsipalnykh-svyazey/> [in Russian].
11. Pol's'ke misto rozryvaye proyekt z Ternopolem cherez stadion Shukhevycha [The Polish city breaks off the project with Ternopil through Shukhevych Stadium]. *www.ukrinform.ua*. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3205698-polske-misto-rozrivae-proekt-z-ternopolem-cerez-stadion-suhevica.html> [in Ukrainian].
 12. Rehional'na merezha mist Yevropy [Regional network of European cities]. *eurocities.eu* Retrieved from <https://eurocities.eu/> [in Ukrainian].
 13. Acuto M. City Diplomacy. The Sage Handbook of Diplomacy/717edit. by Constant M. Constantinou, Pauline Kerr and Paul Sharp. 2016. p. 510–521.
 14. Areguá organizes its first International Dance Festival of Creative Cities. *Creative cities UNESCO. News*. URL: <https://en.unesco.org/creative-cities/events/aregua-organizes-its-first-international-dance-festival-creative-cities> (Last accessed 20.01.2021) [in English].
 15. Beall J. Adam D. Cities, Prosperity and Influence: The role of city diplomacy in the 21 st century. British Council. 2017 [in English].
 16. Bertolucci G. Citydiplomacy: the new role of cities in international relations. LUISS. Dep. Of Political Science – International Relations. 2018/2019. 120p. [in English].
 17. Bridges of trust. Stronger together. 6 EU and Ukrainian municipalities join forces to tackle common challenges. *CREM.News. In-depth. Decentralised cooperation*. URL: <https://www.ccre.org/en/actualites/view/4246> (Last accessed 20.01.2021) [in English].
 18. Chira A. Capital of Culture as Cultural Capital. Cultural Diplomacy in Sibiu/Hermannstad, Romania. 12 p. [in English].
 19. Chole L. Hagstrom C. The city as an actor in International Relations: The case of cross-border city networks seen from Kristiansand Norway./ master thesis. Norwegian University of Life Science. 2019. 90p. [in English].
 20. City Diplomacy: Current trends and future prospects./ed. by S.Amiri, E.Sevin. Cham: Palgrave Macmillian.2020. p. 375. 112. [in English].
 21. Council of European Municipalities and Regions. News.In-depth. URL: https://www.ccre.org/en/actualites/index_actu/page:2 (Laste accessed 21.01.2022) [in English].
 22. Curtis S. Cities and Global Governance: State Failure or a New Global Order? *Millennium: Journal of International Studies*.2016.p. 1-23 [in English].
 23. Curtis S., Acuto M. The Foreign Policy of Cities. *RUSI Journal: Comment. Vol. 163, No. 6, December 2018*. P.1-10 [in English].
 24. Digitalisation: an opportunity or an obstacle to building more accessible metropolises? *Metropolis. News*. 22.12.2021. URL: <https://www.metropolis.org/news/digitalisation-opportunity-or-obstacle-building-more-accessible-metropolises> (Last accessed 20.01.2021) [in English].
 25. Durmus E. Cities and international law: legally invisible of rising softpower actors? *Monografias CIDOB*.2021 45-53 [in English].
 26. Eurocities official website. Latest. URL: <https://eurocities.eu/latest/> (Laste accessed 21.01.2022) [in English].
 27. Eurocities official website. Stories. URL: <https://eurocities.eu/stories/> (Laste accessed 21.01.2022) [in English].
 28. European Charter of Local Self-Government (Strasbourg, 15 October 1985). Part.1. Article 3.p [in English].
 29. Furmankiewicz M.«Town-twinning as a factor generating international flows of goods and people – the example of Poland», Belgeo [Online], 1-2 | 2005, Online since 27 October 2013, connection on 19 April 2019. URL: <https://journals.openedition.org/belgeo/12466> (Last accessed 23.02.2022) [in English].

30. Global Power City Index 2008. Institute for Urban Strategies. The Mori Memorial Foundation. October 2008. 70 p. Memorial Foundation. 2021. 32 p. [in English].
31. Grincheva N. Museums as Actors of City Diplomacy: From “Hard” Assets to “Soft” Power. *City Diplomacy. Current trends and future prospects.*/ed. by S.Amiri, E.Sevin. Cham: Palgrave Macmillan. 2020. p. 111-131 [in English].
32. Helmut A.P. Shining Cities on the Hill? The global city, climate change, and international law. *EJIL*. Vol.26 No.1.2015.p. 255-278 [in English].
33. ICORN: International cities of refugee networks. Official website. URL: <https://www.icorn.org/> (Last accessed 18.10.2021) [in English].
34. Kearney A. 2014 Global Cities Index and Emerging Cities Outlook. *Global Cities, Present and Future*. 2014. 16 p [in English].
35. Kearney A. 2020 Global Cities Index and Emerging Cities Outlook. 2020. 12 p.
36. Kearney A. 2021. Global cities divergent prospects and new imperatives in global recovery. 2021. 36 p [in English].
37. Kearney A. A Question of Talent: How Human Capital Will Determine the Next Global Leaders. 2019. 16 p. [in English].
38. Kearney A. Global 2015: The Race Accelerates. 2015. 10 p. [in English].
39. Kearney A. Global Cities 2017. Leader in a World of Disruptive Innovation. 2017. 14 p. [in English].
40. Kearney A. Global Cities. 2016. 16 p [in English].
41. Kearney A. Learning from the East – Insights from China’s Urban Success. 2018. 16 p. [in English].
42. Kihlgren Grandi L. City Diplomacy: Cities and the Global Politics of the Environment./ed.M. Acuto, E.Rapoport, J.Setyezer. Cham: Springer Nature. 2020. 180p. (22) [in English].
43. Kosovac A. Pejje D. What’s next? New forms of city diplomacy and emerging global urban governance. *Monografias.CIDOB*. №81.2021. p.87-95. [in English].
44. Kosovac A., Hartley K., Acuto M., Gunning D., Conducting City Diplomacy: A survey of International Engagement in 47 Cities. The Chicago Council on Global Affairs. 2020. 28p. [in English].
45. Leipzig Charter on Sustainable European Cities. May 2007.7p. [in English].
46. London Ranks as the Top “City Brand”. Sydney Emerges in Second Place, while Paris Declines from First in 2017 to Third in 2020. Press Release/Ipsos. URL: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2020-04/city-brands2020-press-release_final-april-2020.pdf (Last accessed 27.03.2021) [in English].
47. Metropolis official website. News. URL: <https://www.metropolis.org/news> (Last accessed 21.01.2022) [in English].
48. Milano Internazionale. Comune de Milano. 2021. URL: <https://www.comune.milano.it/aree-tematiche/relazioni-internazionali/milano-internazionale> Last accessed 23.10.2021) [in English].
49. Nijman J. Renaissance of the City as Global Actor The role of foreign policy and international law practices in the construction of cities as global actors. *Asser institute. Centre of International and European Law*. 2016. P. 35. (16) [in English].
50. Opinion of the Committee of the Regions on city diplomacy. (2009/C 120/01).Opinions. Committee of the Regions. 78th plenary session held on 12 and 13 February 2008. P.2 [in English].
51. Pennix R. European Cities in Search of Knowledge for Their Integration Policies. *ResearchGate*. 2015. № 6. P. 99-115 [in English].
52. Purkarthofer E. Humer A. City-regional policies in the planning systems of Finland and Austria: National initiatives and European opportunities. *Belgeo*. 2019. 18 p. [in English].

53. Reimagining the role of cities & city diplomacy in the multilateral order: workshop summary. *Bergerrum Institute*. 18p. C.8 [in English].
54. Relazioni internazionali. Comune de Milano.2021. URL: <https://www.comune.milano.it/aree-tematiche/relazioni-internazionali/city-to-city-cooperation/cooperazione-internazionale> (Last accessed 12.10.2021) [in English].
55. Rudan E. The role of creative cities in regional development. *Poslovna izvrsnost Zagreb*. GOD XII. 2019. P. 35-50 [in English].
56. Salvador Opens City of Music Museum. UNSECO Creative cities network. URL: <https://en.unesco.org/creative-cities/events/salvador-opens-city-music-museum> [in English].
57. Sassen S. The Global City: Introduction a Concept. *Brown Journal of World Affairs*. Volume XI, Issue 2. 2005. P.1- 18 [in English].
58. Special Report Prepared for WCCF Global Conversation, November 2021. *The Green World Cities of Tomorrow: Culture and Sustainability*. Ed/P. Owens.2021. 17p. [in English].
59. Surmacz B. City Diplomacy.*Barometr Regionaln*. Tom 16 nr.1 MariaCuurie-Sclodowska University. P.7-18. [in English].
60. Swiney C. The Urbanization of International Law and International Relations: The Rising Soft Power of Cities in Global2 Governance. *Michigan journal of international law*. Volume 41. Issue 2. P. 227-278. [in English].
61. The Izmir Declaration: Culture Shapes the Future of Humanity. *UCLG*.URL: https://www.uclg.org/sites/default/files/izmir2021_statement_en.pdf [in English].
62. The UCLG Policy Councils: Developing our political priorities in the framework of the Urban October. *UCLG. News*. URL: <https://www.uclg.org/en/media/news/uclg-policy-councils-developing-our-political-priorities-framework-urban-october> (Last accessed 20.01.2021) [in English].
63. The World According to GaWC 2020. URL: <https://www.lboro.ac.uk/gawc/gawcworlds.html> (Last accessed 20.01.2021) [in English].
64. The World's Cities in 2018. Data Booklet. 34 p. [in English].
65. UCLG official website. En. Media. News.URL: <https://www.uclg.org/en/media/news/urban20-summit-calls-g20-leaders-invest-green-just-and-local-recovery-fostering-social> (Laste accessed 21.01.2022) [in English].
66. UNESCO Creative Cities Network. Official Website. URL: <https://en.unesco.org/creative-cities/home> (Last accessed 22.01.2021) [in English].
67. UNESCO creative cities responses to COVID-19. UNESCO Creative Cities Network.UNESCO. Paris:2020. 87 p. [in English].
68. Urban Agenda for the EU. Pact of Amsterdam.2016. 36p. [in English].
69. Urban agenda for the European Union: Multi-level governance in action./edit European commision: Directorate-General for Regional and Urban Policy. Brussel.2019. 38p [in English].
70. Van der Plujm R. Melicen.J. City diplomacy the expanding role of cities in international politics. 2007.Hague: Netherlands Institute of International Relations. Clingendael Diplomacy Paper No. 10 p 43 [in English].
71. World Best Cities 2021. URL: <https://www.bestcities.org/rankings/worlds-best-cities/> (Last accessed 20.01.2021) [in English].
72. World Urbanization Prospects: The 2018 Revision. P.2. URL: <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-KeyFacts.pdf> (Last acce [in English].